

NYHEDSBREV

Marts 2021

Professor: Her har ældreråd mulighed for indflydelse

Side 4

Spørgsmål ældreråd kan stille kommunen til demografimodellen

Side 6

Nyt medlemsområde på hjemmesiden

Side 15

Her er Danske Ældreråds nye bestyrelse

Side 13

Velkommen til ny bestyrelse

Valg til Danske Ældreråds bestyrelse er vel overstået, og jeg er glad for at kunne byde velkommen til en ny bestyrelse.

Det er første gang, at Danske Ældreråd har afholdt sit bestyrelsesvalg skrifteligt. Normalt afholdes valgene i forbindelse med temamøderne først på året. Men da de blev aflyst på grund af corona-situationen, måtte vi finde en anden løsning. En løsning, som der blev taget godt imod.

Bestyrelsen i Danske Ældreråd vælges for en toårig periode. Hertil vælges en ny formand på repræsentantskabsmødet. Regionsældrerådene har desuden en observatør i bestyrelsen.

Der blev valgt syv nye medlemmer ind i bestyrelsen, tre bestyrelsesmedlemmer blev genvalgt.

På side 13 i dette nyhedsbrev kan du se, hvem der blev valgt til bestyrelsen og hvem der ikke genopstillede. Desuden er en oversigt over valgte stedfortrædere.

Repræsentantskabsmøde udskydes

Som følge af corona-situationen og de seneste meldinger i forhold til genåbning, har vi desværre været nødt til at udskyde repræsentantskabsmødet til den

16. juni 2021. Udskydelsen betyder, at Danske Ældreråds nyvalgte bestyrelse først tiltræder umiddelbart efter repræsentantskabsmødet, hvor der også skal vælges ny formand.

Det er selvfølgelig ærgerligt at være tvunget til igen at udskyde, men vurderingen er, at ved at udskyde mødet til juni øges sandsynligheden for, at forsamlingsloftet er hævet for siddende forsamlinger. Blandt andet som følge af, at en stor gruppe danskere – heraf mange ældre – på det tidspunkt er færdigvaccineret.

Vaccinationsindsatsten forbedret

I det hele taget ser corona-situationen ud til at lysne. Næsten alle plejehjemsbeboere er færdigvaccinerede og efter en tumultarisk start på vaccinationsindsatsen for ældre i eget hjem, går det fremad. De fleste kommuner hjælper nu de borgere, der har brug for en håndholdt støtte i forhold til booking og transport. Dog er der fortsat eksempler på ældre, der må sidde i lang tid for at komme igennem til at booke en tid, og flere steder er der langt i mellem vaccinationsstederne.

Mange ældre i eget hjem fortsat isolerede

Et andet problem finder vi blandt flere ældre i eget hjem. Mange af dem har fortsat meget begrænset mulighed for at deltage i aktiviteter. Det gælder både ældre, der er visiteret til aktivitetstilbud, men hvor tilbuddene nogle steder fortsat er helt eller delvist lukkede. Og det gælder i høj grad også ældre, der ikke er visiterede, og som er afskåret fra at bruge klubber, gå til træning og andet på grund af forsamlingsforbuddet.

Her er det vigtigt, at ældrerådene er opmærksomme på, at den nødbekendtgørelse, der har givet kommunerne mulighed for at fravige forpligtelser og rettigheder med henvisning til at sikre kapacitet til håndtering af covid-19, er ophævet. Det vil sige, at kommunerne nu ikke længere kan fravige forpligtelser og rettigheder ud fra et kapacitetshensyn, men at der selvfølgelig stadig gælder de almindelige retningslinjer om afstand, forsamlingsloft med videre.

Mogens Rasmussen
formand

Danske Ældreråd har etableret et lukket medlemsområde, hvor ældreråd kan finde værktøjer og baggrundsinformation af intern karakter til brug i ældrerådsarbejdet.

Side 15

Indhold

4. **Professor: Her har ældreråd mulighed for indflydelse**
5. **Trods flere penge til ældreområdet bruges der færre penge per ældre**
6. **Spørgsmål ældreråd kan stille kommunen til demografimodellen**
8. **Plejehjem åbner for besøg, hvis 80 procent af beboerne er vaccineret**
9. **Rapport beskriver ældre borgeres oplevelse af sammenhæng i den kommunale pleje og hjælp**
10. **Seniorrådsmedlem fortæller om overgangen til seniorlivet i ny inspirationsfilm**
11. **Inspirationskatalog med 10 eksempler på hvordan kommuner kan udvikle og styrke ældreplejen**
12. **Nye teknogier er blevet en integreret del af kommunernes kernevelværd**
13. **Her er Danske Ældreråds nye bestyrelse**
15. **Danske Ældreråd etablerer medlemsområde på hjemmesiden**
16. **Kort Nyt**
18. **Danske Ældreråd udskyder repræsentantskabsmøde 2021**
19. **Arrangementer**

Professor i kommunaløkonomi Kurt Houlberg peger på fire økonomiske nøgletal, som det er vigtigt, at ældrerådene kender til, og som de kan bruge i dialogen med og høringsvarene til kommunen.

Side 4

Professor: Her har ældreråd mulighed for indflydelse

Når kommunerne en gang om året skal vedtage næste års budget, har man som ældreråd i praksis kun mulighed for at få indflydelse på udgifternes fordeling på forskellige målgrupper og formål. Sådan lød det fra professor Kurt Houlberg på Danske Ældreråds velbesøgte webinar om kommunal budgetlægning.

Tekst Morten Larsen

På det nyligt afholdte webinar gav han et indblik i den kommunale budgetlægning, og de bånd staten har lagt på, hvor mange penge kommunerne må bruge. Bånd som går tilbage til 2011, da folketinget efter flere års kommunale budgetoverskridelser vedtog sanktionslovgivningen.

- Sanktionslovgivningen betyder, at hvis kommunerne samlet set bruger flere penge end det, der er aftalt i den årlige økonomiaftale mellem regeringen og KL, så kan kommunerne blive straffet af staten med beskæring af bloktilskuddet på op til tre milliarder kroner. Og eftersom der ikke står ikke noget i loven om proportionalitet, så ved kommunerne ikke, om en overskridelse på eksempelvis 100 millioner vil blive straffet med en bøde på tre milliarder kroner, fortalte Vive-professoren i kommunaløkonomi.

Fælles serviceramme

Når kommunerne skal finde ud af, hvor mange penge de kan bruge, kigger de på en vejledende serviceramme for den enkelte kommune, som KL hvert år beregner efter økonomiaftalen. Selv om beregningen kun er vejledende, så sætter den alligevel en ramme for, hvor meget den enkelte kommune kan bruge, hvis kommunerne under ét skal holde sig inden for økonomiaftalen.

- Hvis en kommune skal udvide sin serviceramme, vil det kræve, at andre kommuner holder igen og reducerer deres ramme. Og da vi har et skattestop i Danmark, kan en kommune kun hæve skatten, hvis en anden sænker den, sagde Kurt Houlberg.

Truslen om en sanktion har virket. Siden 2011 har kommunerne

brugt meget mindre, end de samlet har budgetteret med.

- Som ældreråd kan man som udgangspunkt kun øve indflydelse på, hvordan den enkelte kommune fordeler pengene inden for servicerammen. Man kan reelt ikke foreslå skattestigninger, eller at kommunen hæver sine samlede serviceudgifter. Det man har mulighed for at påvirke er, hvordan penge fordeles.

Kampen om budgetterne ude i kommunerne spidser til i september. Det er her, man som ældreråd har særlig god mulighed for at øve indflydelse på budgettet.

Kurt Houlberg peger på fire økonomiske nøgletal, som det er vigtigt, at ældrerådene kender til, og som de kan bruge i dialogen med og høringssvarene til kommunen.

Statistikbanker med vigtige økonomiske nøgletal for ældrerådene

IMs Kommunale Nøgletal, <http://noegletal.dk>

- Udgifter til ældre pr. 67+ årig (fra 2018).
- Antal pladser på plejehjem, i plejecentre, plejeboliger mv. pr. 1.000 65+/67+ årige.

Danmarks Statistikbank, www.statistikbanken.dk

- Modtagere af hjemmehjælp, visiterede timer og pladser i boliger til ældre (AED06, AED022 og RESP01). NB: absolute tal, ikke beregnet som nøgletal.
- Enkelte nøgletal beregnet i AED21 Serviceindikatorer. Fx andel 67+ årige modtagere af hjemmehjælp.

ECO Nøgletal, <https://eco.vive.dk> (Kræver adgangskode for kommunen)

- Landstal for udgifter, hjemmehjælpsmodtagere, pladser i boliger for ældre kan findes under "demo".
- Fri adgang til landkort på <https://eco.vive.dk/landkort.asp>

I databaserne kan man finde tal for egen kommune, sammenligne egen kommune med andre kommuner og lave landsdækkende udtræk. En stor del af kommunerne har adgangskode til <https://eco.vive.dk>, så her kan man som ældreråd spørge sin kommune, om man kan få adgang.

Ny opgørelse: Trods flere penge til ældreområdet bruges der færre penge per ældre

Kommunerne budgetterer med stigende serviceudgifter på ældrerådet, men der bruges færre penge per ældre, viser en ny gennemgang af kommunale budgetter, som Vive har gennemført.

Økonomaftalen for 2021 mellem KL og Regeringen gav mulighed for, at kommunernes serviceudgifter kunne stige med 1,5 milliarder kroner i forhold til 2020.

De offentliggjorte budgetter for 2021 viser, at kommunerne har udnyttet denne mulighed og samlet set budgetterer med serviceudgifter på 267,5 milliarder kroner i 2021. Ud over det økonomiske løft, som økonomaftalen giver, stiger serviceudgifterne også som følge af nye opgaver til kommunerne.

Stigningen i serviceudgifterne skal ses i sammenhæng med, at befolkningstallet stiger. Opgør man serviceudgifterne per indbygger, budgetterer kommunerne samlet set med at bruge små 60 kroner mere per indbygger i 2021 end i 2020. 2021 er samtidig det tredje år i træk, hvor kommunerne budgetterer med stigende serviceudgifter per indbygger

Den generelle stigning i kommunernes servicebudgetter per indbygger fra 2020 til 2021 dækker

dog over betydelige udsving mellem de enkelte serviceområder og målgrupper.

Færre penge per ældre

Opgør man udgifterne per borger i målgruppen, viser kommunernes budgetter samlet set mindre stigninger på folkeskoleområdet og området for børn og unge med særlige behov. Modsat budgetterer kommunerne med færre midler per potentiel bruger til børnepasnings- og ældreområdet – og ikke mindst kultur-/fritids- og vejområdet.

Det procentvise fald på 0,2 procent på ældreområdet per 65+ årig fra 2020 til 2021 dækker over, at de samlede udgifter på ældreområdet er budgetteret til at stige med 750 millioner kroner, svarende til en stigning på 1,5 procent. Men da der samtidig er kommet flere ældre, betyder det, at udgiften opgjort per 65+-årig falder.

[Læs Vives opgørelse her](#)

Svære økonomiforhandlinger i vente

KL har bebudet, at de vil møde op til de kommende økonomiforhandlinger med krav om et mærkbart løft af servicerammen i 2022. Finansministeren nedtoner forventningerne.

- Når vi så til sommer går til økonomiforhandlinger, så bliver det en forhandling, der skal skabe et løft af økonomien efter corona. Vi har så meget, vi gerne vil videre med. Vi har store ambitioner for udviklingen af de kommunale velfærdsløsninger. Det glæder vi os til at drøfte med regeringen, lød det fra KLs formand Jacob Bundsgaard på Kommunalpolitisk Topmøde, som netop har været afholdt.

Kommunerne skal - ifølge finansministeren Nicolai Wammens udtalelser på KL-topmødet - dog ikke forvente at få mere end kompensation for demografien ved de kommende økonomiforhandlinger, oplyser NB Medier.

Spørgsmål ældreråd kan stille kommunen til demografimodellen

86 procent af kommunerne har brugt en demografimodel, da de lagde budget på ældreområdet for 2020. Men der er stor forskel på, hvordan demografimodellen er skruet sammen i de forskellige kommuner.

Det fortalte projektchef Camilla T. Dalsgaard fra Vive på Danske Ældreråds webinar om kommunal budgetlægning. Her gav hun - med afsæt i en Vive-undersøgelse - indblik i kommunerens brug af demografimodeller på ældreområdet og de spørgsmål, man som ældreråd kan stille til kommunens demografimodel.

- Som ældreråd er det blandt andet værd at holde øje med, hvilke delområder der indgår i demografimodellen. For eksempel er hjemmeplejen omfattet af demografimodellen i alle kommunerne i undersøgelsen, mens halvdelen har plejeboligområdet med i modellen. Den kommunale sygepleje er omfattet af demografimodellen i 88 procent af kommunerne, mens rehabiliteringsforløb er omfattet i 67 procent af kommunerne.

Det er også oplagt at holde øje med, om der indgår korrektionsfaktorer i modellen.

- Halvdelen af kommunerne i undersøgelsen korrigerer i modellen for 'sund aldring', 13 procent korrigerer for effekten af rehabiliteringsindsatser, otte procent tager højde for velfærdsteknologiske forbedringer og 30 procent foretager ingen korrektion, fortalte Camilla T. Dalsgaard.

Tre grundelementer

Ifølge Vives afdækning har de fleste kommuner modeller, der indeholder to eller tre af følgende grundelementer:

Enhedsbeløb (forventet merudgift for ældreområdet ved en stigning på én ældre borger i en given aldersgruppe) anvendes eksplicit i 68 procent af svarkommunerne.

Dækningsgrad (andel af de ældre borgere i en bestemt aldersgruppe, der forventes at blive

Spørgsmål som ældreråd kan stille til demografimodellens indhold

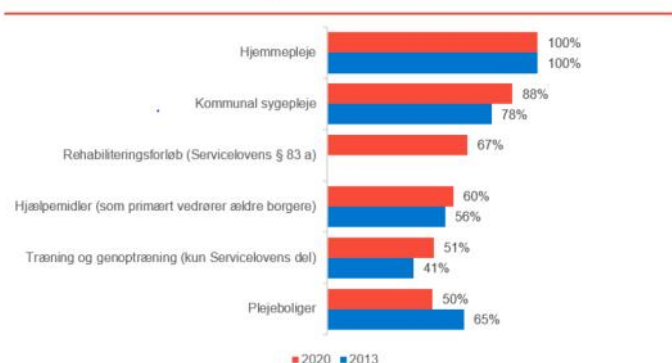
1. Hvilke delområder inden for ældreområdet skal være omfattet af demografimodellen?
2. Hvilke udgiftstyper på de enkelte delområder skal være omfattet af demografimodellen?
3. Skal demografimodellen korrigere for "sund aldring" og hvordan?
4. Skal demografimodellen korrigere for andre faktorer, fx ændringer i ældrebefolkningens socioøkonomiske baggrund?

brugere af ældreområdets ydelser) anvendes eksplicit i 30 procent af svarkommunerne

Plejetyngde (forventet antal årlige visiterede timer til en gennemsnitlig borger i en bestemt aldersgruppe) anvendes eksplicit i 42 procent af svarkommunerne.

De gennemsnitlige enhedsbeløb, dækningsgrader og plejetyngder i demografimodellerne stiger generelt med borgernes alder. Eksempelvis er det gennemsnitlige, årlige enhedsbeløb cirka 10.000 kroner for 70-årige, 32.000 kroner for 80-årige og 86.000 kroner for 90-årige.

Delområder omfattet af demografimodellerne

Der er dog store forskelle i beløb på tværs af kommuner.

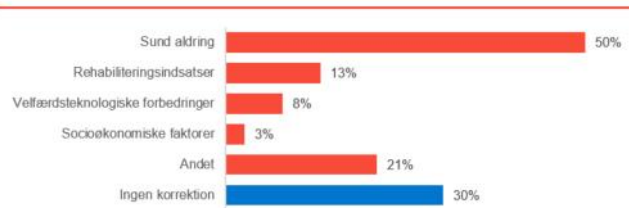
- Forskellene i enhedsbeløb kan skyldes, at der er forskel på, hvilke delområder der er med i modellen, fx om kommunen har sygeplejeområdet med eller ikke. Desuden kan der generelt være forskel på kommunernes udgiftsniveauer, hvilket kan hænge sammen med forskelle i ældrebefolkningens generelle sundhedstilstand og funktionsevne samt forskel i lokale politiske prioriteringer. Endvidere kan forskellene afspejle, at kommunerne har en forskellig praksis for at tildele midler til ældreområdet ved siden af demografimodellen.

- Der kan også være forskel på, hvilke aldersintervaller kommunerne bruger i deres demografimodel. Aldersopdelingen er en måde, hvorpå man kan tage højde for, at borgere i forskellige aldre har forskellige behov. Cirka halvdelen af kommunerne anvender aldersintervaller bredere end fem år, og cirka halvdelen anvender fem års aldersintervaller, sagde Camilla T. Dalsgaard.

For at få indsigt i demografimodellens opbygning peger Camilla T. Dalsgaard på, at ældrerådene kan stille kommunen fem spørgsmål.

Korrektionsfaktorer

? Hvilke af nedenstående faktorer tager din kommunes demografimodel højde for de økonomiske effekter af?

Læs meget mere om kommunernes brug af demografimodeller på ældreområdet i Vives omfattende afdækning. Undersøgelsen [kan downloades her](#)

Kommunernes brug af demografimodeller på ældreområdet

Kortlægning af brugen af demografimodeller i kommunernes budgetlægning på ældreområdet, budget 2020

Spørgsmål som ældreråd kan stille til demografimodellens opbygning

1. Er demografimodellen bygget op om enhedsbeløb, dækningsgrad, plejetyngde –eller eventuelt flere af disse grundelementer?
2. Hvordan er enhedsbeløb, dækningsgrad og/eller plejetyngde i demografimodellen fremkommet?
3. Er grundelementerne fastlåste over en årrække, eller justeres de løbende?
4. Hvilke aldersgrupper indgår der i demografimodellen?
5. Hvilke og hvor brede aldersintervaller bruges i modelberegningerne?

Plejehjem åbner for besøg, hvis 80 procent af beboerne er vaccineret

De fleste ældre beboere på plejehjem er færdigvaccinerede og dermed godt beskyttet mod covid-19. Det samme gælder for en stor del af personalet. Derfor ophæves besøgsrestriktionerne på de plejehjem, plejeboliger, sociale institutioner og aflastningspladser, hvor mere end 80 procent af beboerne er færdigvaccinerede, oplyser Sundhedsstyrelsen.

- Mange ældre har været isoleret fra deres familie og venner siden begyndelsen af epidemien. Der er ingen tvivl om, at det vil have stor betydning for den enkelte, at de nu kan mødes med deres familie og venner igen. De skal ikke længere være bekymrede for at blive alvorligt syge eller indlagt på sygehus. Et kram og igen at være tæt sammen med ens nærmeste kan jo gøre en kæmpe forskel for, hvordan de har det, siger enhedschef i Sundhedsstyrelsen, Bolette Søborg.

Også vaccineret personale får færre restriktioner. Hvis mere end 80 procent af beboerne på institutionen er færdigvaccinerede, behøver vaccineret personale, der arbejder på blandt andet plejehjem, plejeboliger, aflastningspladser og sociale institutioner, ikke længere at lade sig teste regelmæssigt, hvis de selv er færdigvaccineret og ikke har symptomer på covid-19.

Fremover behøver en vaccineret person, der bliver nær kontakt til en smittet, heller ikke længere at selvisolere sig, hvis personen er færdigvaccineret og ikke har symptomer på covid-19.

- Dermed bliver det muligt for for eksempel sundhedspersonale at fortsætte med at gå på arbejde, selv om de er nære kontakter til en smittet. Det har

stor betydning for vores sundhedsvæsen, som i længere tid har været presset, og som nu i højere grad kan dække alle funktioner og få vagtplaner til at gå op, siger Bolette Søborg.

Lempelserne gælder også vaccinerede personer i øget risiko, der fremover kan gå på arbejde, som de plejer, hvis de samtidig overholder Sundhedsstyrelsens gode råd til forebyggelse af smitte. De bør dog fortsat ikke have arbejdsopgaver, hvor størstedelen af arbejdet består i at pleje, give omsorg eller behandling af eller have tæt kontakt med personer med mistænkt eller bekræftet covid-19, for eksempel på covid-19 afsnit på sygehus.

På arbejdspladser i sundheds- og plejesektoren samt i visse dele af socialområdet, hvor personale i større omfang er vaccineret, kan vigtige møder, undervisning og konferencer fremover foregå med kun en meters afstand mellem personer.

Mere information findes i rapporten ["Anbefalinger for vaccinerede personer"](#)

Læs også [anbefalinger for vaccinerede personer](#)

Ny rapport beskriver ældre borgeres oplevelse af sammenhæng i den kommunale pleje og hjælp

Den kommunale pleje og hjælp bliver stadig mere udbygget og specialiseret. Det betyder, at borgeren kommer i kontakt med flere forskellige funktioner og medarbejdere end tidligere. Videnscenter for værdig ældrepleje har bedt Vive undersøge borgernes oplevelse af sammenhæng i den kommunale pleje og hjælp.

I rapporten, der bygger på interview med 24 ældre borgere, kan man blandt andet læse, at det har stor betydning for de ældre, om der er sammenhæng mellem den hjælp, de forventer at få, og den hjælp de oplever faktisk at få. Dette gælder både omfanget af hjælpen og kvaliteten i udførelsen.

Nogle ældre oplever således, at hjælpen ikke udgør en reel hjælp, hvilket er en kilde til stor frustration. Omvendt bidrager oplevelsen af et match mellem forventninger og faktisk hjælp til en følelse af sammenhæng og tilfredshed.

Vigtigt med personkontinuitet og relationer

Det er også afgørende for de ældres oplevelse af sammenhæng i hjælpen, at de ikke møder for mange forskellige medarbejdere.

I rapporten lyder det, at fra de ældre borgeres perspektiv handler personkontinuitet ikke om koordinering, planlægning og informationsflow mellem de forskellige fagpersoner, der varetager opgaverne for kommunen. Dette har borgerne ikke direkte indsigt i. Det handler om den relation, de selv har til disse fagpersoner, og hvordan den får konkret betydning for deres oplevelser af kvalitet, sikkerhed og værdighed.

Mange af de ældre eller deres pårørende har oplevet, at plejeopgaver bliver løst forskelligt eller bliver løst dårligere, når der er stor udskiftning i persona-

let, og at helbredsudfordringer bliver overset.

For borgere med særlige vanskeligheder – psykisk sygdom, kognitive eller sanserelaterede funktionsnedsættelser – kan det være særligt vanskeligt at få overblik over, hvem der kommer i hjemmet, og hvad de skal.

Borgeren laver et stort relationsarbejde

Rapporten peger også på, at det at modtage hjælp i ens hjem indebærer et relationsarbejde for borgeren. Borgeren åbner sit hjem, byder hjælperne indenfor, indretter sig på tidsplaner og stiller sig til rådighed for hjælp.

Det betyder, at borgerne gør en stor indsats for at lære medarbejderne at kende og skabe en fælles forståelse af de opgaver, der skal løses, at etablere gode og forudsigelige rutiner og et samarbejde, som både den kommunale medarbejder og den ældre kan acceptere, hvor der tages højde for, hvordan den ældres helbredssituation, trivsel og praktiske behov udvikler sig. Disse fordele ved at have fast personale giver borgere og pårørende tryk.

Når ældre peger på, at manglende personkontinuitet er et af de største problemer i deres kontakt med hjemmeplejen, så handler det derfor ikke kun om, at det er rart at kende hinanden.

Skiftende medarbejdere bryder sammenhængen i hverdagen, og for mange følger der en oplevelse af social, kognitiv og helbredsmæssig belastning med, som vejer tungt hos allerede svage ældre, lyder det i rapporten.

De pårørendes rolle

Undersøgelsen viser ikke et entydigt billede af pårørendes engagement i de ældres hverdag og deres rolle i forhold til den kommunale hjælp.

Det er forskelligt, om der er pårørende eller ikke, om eventuelle pårørende kan og vil yde et bidrag til den ældres hverdag, om den ældre ønsker dette osv.

Når der er pårørende, som er tæt på den ældre, så bidrager de på flere måder til at skabe sammenhæng i den ældres hverdag. De varetager både praktiske opgaver og nogle gange plejeopgaver.

De pårørende i undersøgelsen vil gerne hjælpe, men oplever også, at de er nødt til det for at kompensere for den kommunale hjælp. De holder nogle gange øje med opgaveløsningen hos medarbej-

dere fra især hjemmeplejen og den kommunale rengøring for at sikre kvaliteten.

I nogle tilfælde - ofte ægtefæller - påtager de sig at tage kontakten med kommunen, især hvis deres mand eller kone ikke selv magter det, men de oplever også, at det indebærer en risiko for at blive opfattet som besværlige.

For svækkede ældre uden pårørende er de pårørendes indsats en luksus, de må undvære, og de må selv forsøge at skabe sammenhæng, når den mangler i den kommunale hjælp.

De ældre, der omvendt ikke ønsker at få hjælp fra fx voksne børn, peger på, at de tilvælger samværet frem for deres støtte. Heri ligger blandt andet, at den ældre kan være til stede i relationen som socialt ligeværdig snarere end en svækket person med behov for hjælp, lyder det i rapporten.

[Hele rapporten kan downloades her](#)

Nyt inspirationskatalog med 10 eksempler på hvordan kommuner kan udvikle og styrke ældreplejen

KL har udgivet et nyt inspirationskatalog med 10 cases, der beskriver, hvordan kommunerne kan reorganisere ældreplejen og anvende personaleressourcerne bedre. Kataloget beskriver desuden, hvordan der skabes en bedre sammenhæng og kvalitet for borgeren, så de understøttes i et selvstændigt og værdigt liv længst muligt.

De 10 eksempler fordeler sig inden for to temaer:

- 1) Organisering og personaleressourcer
- 2) Forebyggelse og rehabilitering.

I kataloget kan man blandt andet læse om Odder Kommune, der har styrket det tværfaglige samarbejde i visitationen. Udfordringen var, at de forskellige faggrupper arbejdede meget adskilt og dermed ikke havde en fælles forståelse af kerneopgaven.

Ingen fastlåste budgetter

For at bløde styringstilgangen op har Odder Kommune derfor nu gennemgået en reorganisering, der bygger på én fælles og samlet ledelse af myndighed og udfører på ældreområdet.

Et vigtigt element i reorganiseringen var at skabe én fælles bundlinje for hele Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, hvor der ikke er fastlåste budgetter. I stedet kan midlerne flyttes rundt, hvor der er mest behov for dem, og der er skabt øget incitament til tværfagligt samarbejde.

Blandt andet er der månedlige opfølgingsmøder mellem økonomifunktionen og de decentrale enheder. På disse fælles møder bliver der fulgt op på de overordnede retningslinjer, fælles tiltag og den fælles bundlinje.

Gennem de sidste to år har Sundheds- og Omsorgsforvaltningen haft balance i budgettet og formået at vende et underskud til trods for, at området er presset økonomisk. Fokus har været på investering i stedet for afvikling, hvor der er plads til, at medarbejderne bruger deres faglige dømmekraft i mødet med borgeren.

Myndighed og udfører arbejder nu meget tættere sammen end tidligere. Myndigheden kommer mere ud i hjemmeplejen og er tæt på borgeren, mødes med forskellige fagligheder og sidder med i forskellige teams. Det betyder, at der kan skabes en anden dialog med borgeren, hvor beslutninger kan tages hurtigere og i fællesskab med borgeren.

Internt vikarkorps

I Albertslund Kommune har man oprettet op et internt vikarkorps på plejeboligområdet, som især studerende indenfor sundhedsfaglige uddannelser, men også uddannelses- og jobsøgende er tilknyttet.

Plejecentrene planlægger og tildeler vikarerne vagter via et online vikarbookingsystem, hvor vagterne tildeles vikarerne, så der sikres bedst muligt kvalitet i opgaveløsningerne. Med det interne vikarkorps benyttes eksterne vikarbureauer primært, når der er behov for særlige kompetencer til borgere med komplekse problematikker.

I inspirationskataloget kan man læse, at Albertslund Kommune oplever, at det interne vikarkorps har øget trivslen og tilfredsheden blandt både beboere, pårørende, medarbejdere og ledere.

Det kommer endvidere direkte til udslag i højere brugertilfredshed og oplevet øget medarbejdertrivsel. Det skyldes blandt andet, at personalet i højere grad bruger deres tid på kerneopgaven, og at der er skabt mere tryghed og kontinuitet i hverdagen, fordi personalet kender vikarerne, og vikarerne kender deres opgaver og arbejdsgangene i afdelingen.

Den interne organisering har reduceret brugen af eksterne vikarer fra vikarbureauer med 50 procent, hvilket betyder, at budgetterne kan overholdes, uden at kvaliteten forringes. Koordinatorerne har endvidere fået frigivet mere tid til at planlægge fremadrettet og prioritere udviklingsopgaver og nye måder at tilgå kerneopgaven på.

Social- og sundhedsassistenter får mindre komplekse sygeplejeopgaver

Et tredje eksempel er Gladsaxe Kommune, der siden 2010 arbejdet hen imod en klar sondring mellem komplekse og mindre komplekse sygeplejeopgaver og kompetenceudviklet deres social- og

sundhedsassistenter således, at de kan udføre de mindre komplekse sygeplejeopgaver. Én sygeplejeenhed varetager de tilbageværende komplekse sygeplejeopgaver.

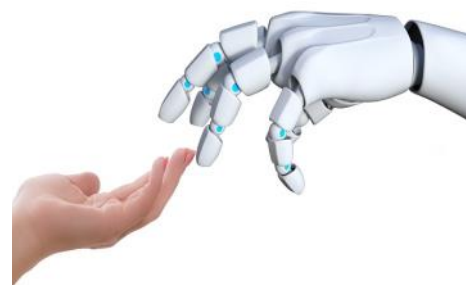
Erfaringen i Gladsaxe Kommune er, at det er lettere at rekruttere og fastholde social- og sundhedsassistenter, fordi assistenterne kompetenceudvikles og varetager opgaver, som sygeplejersker traditionelt udfører. Opgaveporteføljen er derfor blevet mere faglig interessant, og det har dertil øget trivsel og arbejdsglæden.

[Læs flere cases i inspirationskataloget](#)

Nye teknologier er blevet en integreret del af kommunernes kernevelfærd

Nye teknologier er i stigende omfang centrale for, at kommunerne kan møde borgerne på nye måder og finde nye løsninger i den kommunale service. Også på ældreområdet er en lang række teknologier i drift i kommunerne. Det viser KL's Teknologiradar for 2021.

Teknologiradaren er et digitalt værktøj, som viser forskellige teknologiers modenhed her og nu i kommunerne.

Radaren indeholder 27 teknologier fordelt på fire modenhedsstadier: KLAR, AFPRØV, HOLD ØJE og AFVENT. Inderst i radaren ligger KLAR-teknologierne. De er teknisk modne og i drift i mange kommuner. Yderst ligger AFVENT-teknologierne. De er mindre teknisk modne og kun afprøvet i ganske få kommuner.

På ældre- og sundhedsområdet er det blandt andet videoløsninger, fysiske robotter og sensorer, der er særligt udbredte i kommunerne.

Når det gælder fysiske robotter, så er de særligt udbredt inden for velfærdsteknologi, for eksempel i forbindelse med tunge løft, rengøring og assistance til spisning.

Videoløsninger er bredt anvendt i kommunerne – både i mødet med borgerne og internt i kommunen. På ældreområdet handler det blandt andet om skærmbesøg hos ældre borgere. KL oplyser, at det giver stor værdi for mange borgere, idet de oplever en øget kvalitet i mødet med kommunen, og samtidig kan løsningerne reducere transporttid for både borgere og personale. Ligeledes kan videoløsninger benyttes til konsultationer med mobilitetshæmmede eller sygemeldte borgere.

Også sensorer er i drift i mange kommuner på sundheds- og ældreområdet. Sensorer er apparater, der kan registrere lyd, lys, bevægelse, temperatur med videre. Data indsamlet fra sensorer kan indgå i et automatiseret og intelligent system, hvor bestemte målinger fra sensorerne kan skabe indsigt eller udløse en given handling, for eksempel udluftning i en bygning eller alarm ved fald hos en ældre borger.

Du kan [læse mere om teknologiradaren her](#), hvor der også er en oversigt over, hvor langt kommunerne er kommet med at tage de forskellige teknologier i brug på sundheds- og ældreområdet.

Her er Danske Ældreråds nye bestyrelse

Valget til Danske Ældreråds bestyrelse er afsluttet. I alt blev syv nye medlemmer valgt ind i bestyrelsen.

Bestyrelsen i Danske Ældreråd består af 10 medlemmer, der vælges for en toårig periode. Hertil vælges der en formand på repræsentantskabsmødet. Regionsældrerådene har desuden en observatør i bestyrelsen.

Normalt afholdes bestyrelsesvalget i forbindelse med Danske Ældreråds temadage i begyndelsen af året, men denne gang foregik valget skrifteligt på grund af corona-situationen.

Følgende er valgt til bestyrelsen:

Til bestyrelse genopstillede følgende kandidater, der blev genvalgt:

- Inger Møller Nielsen (Brønderslev), valgkreds 1
- Flemming Tejmers (Vordingborg), valgkreds 6
- Kirsten Nissen (København), valgkreds 10

Følgende nye kandidater blev valgt ind i bestyrelsen:

- Birgit Worm Kristensen (Ikast-Brande), valgkreds 2
- Rita Stokholm Vinding (Syddjurs), valgkreds 3
- Connie Axel (Vejle), valgkreds 4
- Anette Thysen (Odense), valgkreds 5
- Marianne Lund (Roskilde), valgkreds 7
- Leif Ingelsholm (Dragør), valgkreds 8
- Jørn Gettermann (Lyngby-Taarbæk), valgkreds 9

Bestyrelsen tiltræder først efter repræsentantskabsmødet, hvor der også skal vælges ny formand.

Følgende bestyrelsesmedlemmer genopstillede ikke:

- Mogens Rasmussen (Middelfart), formand
- Per Toft Mouritsen (Skive), valgkreds 2
- Carl Aksel Kragh Sørensen (Aarhus), valgkreds 3
- Tommy Petersen (Esbjerg), valgkreds 4
- Evy H. Nielsen (Assens), valgkreds 5
- Steen-Kristian Eriksen (Holbæk), valgkreds 7
- Flemming Eilstrup (Brøndby), valgkreds 8
- Finn Kamper-Jørgensen (Fredensborg), valgkreds 9

Følgende er valgt som stedfortrædere til bestyrelsen:

1. stedfortrædere

- Anette Valentin (Aalborg), valgkreds 1
- Leif Carøe (Holstebro), valgkreds 2 – der er kun en stedfortræder for denne valgkreds
- Per Boysen (Randers), valgkreds 3
- Gert Hansen (Billund) valgkreds 4
- Peter Lilltorp (Middelfart), valgkreds 5
- Bent Jørgensen (Guldborgsund), valgkreds 6
- Valgkreds 7 – har ingen stedfortrædere
- Bjarne Gosvig (Ishøj), valgkreds 8 – der er kun en stedfortræder for denne valgkreds
- Hans Holm (Furesø), valgkreds 9
- Anette Thernøe (København), valgkreds 10

2. stedfortrædere

- Erik Jensen (Mariager Fjord), valgkreds 1
- Valgkreds 2 – der er kun en stedfortræder for denne valgkreds
- Kirsten Engel (Aarhus), valgkreds 3
- Bent Illum Eskesen (Vejle), valgkreds 4
- Kirsten Press (Nyborg), valgkreds 5
- Stig Ryhl (Vordingborg), valgkreds 6
- Valgkreds 7 – har ingen stedfortrædere
- Valgkreds 8 – der er kun en stedfortræder for denne valgkreds
- Eric Brown (Allerød), valgkreds 9
- Claus Kortzau (Frederiksberg), valgkreds 10

Nyt medlemsområde på hjemmesiden

Danske Ældreråd har etableret et lukket medlemsområde, hvor ældreråd kan finde værktøjer og baggrundsinformation af intern karakter til brug i ældrerådsarbejdet.

På medlemsområdet er blandt andet disse spritnye udgivelser fra Danske Ældreråd:

- En publikation med anbefalinger og undersøgelser, som ældreråd lokalt kan anvende i arbejdet med mærkesager.
- En publikation med skabeloner til pressemeddelelser og debatindlæg til brug i forbindelse med ældrerådsvalg.
- En folder til brug i forbindelse med ældrerådsvalg. Folderen er redigerbar, så den kan versioneres til det enkelte ældreråd.

Medlemsområdet vil løbende blive udbygget. Men kun med indhold af intern interesse. Alt andet indhold vil som sædvanligt ligge offentligt tilgængeligt på hjemmesiden.

OBS

Hvert ældreråd kan oprette ét login med et selvvalgt brugernavn og kodeord, som kan deles i ældrerådet. Det er kun formanden eller ældrerådets sekretær, der kan oprette ældrerådet som bruger.

[Tilmeld – Danske Ældreråd \(danske-aeldre raad.dk\)](https://danske-aeldre raad.dk)

Seniorrådsmedlem fortæller om overgangen til seniorlivet i ny inspirationsfilm

Fyld dit liv med ting du er glad for. Kom ud. Lad være med at sidder derhjemme. Vi skal være en del af det her samfund, som vi har. Sådan lyder opfordringen fra Greta fra Seniorrådet i Silkeborg Kommune. Hun fortæller i en inspirationsfilm fra Sundhedsstyrelsen sin personlige historie om overgangen til seniorlivet.

Filmen er en af syv inspirationsfilm, hvor forskellige seniorer fortæller, hvordan man kan forberede tilbagetrækningen fra arbejdsmarkedet og skabe sig en god hverdag som senior.

De syv film er lavet inden for rammerne af satspuljeinitiativet "Partnerskabet om den gode overgang til livet uden for arbejdsmarkedet", som arbejder med at afdække behov og indsatser, indsamle gode eksempler, udbrede initiativer og god praksis og komme med anbefalinger til yderligere initiativer. Partnerskabet består af kommuner, foreninger (deriblandt Danske Ældreråd), forskere og pensionselskaber.

[Se filmen her](#)

---

500 millioner kroner til oplevelser skal bekæmpe ensomhed blandt ældre og udsatte

Et flertal i Folketinget fordeler nu en halv milliard kroner til organisationer, kommuner og regioner. Pengene skal gå direkte til at give socialt udsatte grupper, herunder ældre og mennesker med handicap, adgang til oplevelser som f.eks. koncerter, teaterforestillinger og restaurantbesøg.

Regeringen, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet blev med finansloven for 2021 enige om at understøtte oplevelsesøkonomien, herunder restauranter, teatre, museer, hoteller mv. Der blev afsat 500 millioner kroner til oplevelser, som skal modvirke ensomhed og mistriivsel og samtidig holde hånden under oplevelsesindustrien.

Der er nu indgået en politisk aftale mellem partierne om fordeling af midlerne. Der er afsat 250 millioner kroner til kommunerne, regionerne og private og

selvejende bo- og dagtilbud på social- og ældreområdet. Midlerne skal bruges i bo- og dagtilbud til ældre og udsatte borgere, herunder personer med handicap til at betale for oplevelsesaktiviteter for beboerne.

Derudover går 220 millioner kroner til udvalgte organisationer i civilsamfundet, der arbejder med udsatte grupper som ældre, børn, familier og hjemløse. Organisationerne skal bruge midlerne til at betale for oplevelser til de udsatte grupper. Kulturministeriet opretter en pulje på 30 millioner kroner med titlen "1000 nye fællesskaber", som kan søges af foreninger på kultur- og socialområdet til aktiviteter i oplevelsesindustrien.

[Læs mere her](#)

Demenspriserne 2021 er åben for indstillinger

Indtil den 12. april kan man indstille medarbejdere og ildsjæle eller et tilbud til Demenspriserne 2021.

Medarbejderprisen går til en medarbejder, der gør en særlig indsats for at skabe glæde, tryk og værdighed for mennesker med demens. Pårørendeprisen går i stedet til en ildsjæl eller et tilbud/en aktivitet – i offentligt, privat eller frivilligt regi – der gør en ekstraordinær indsats for at inkludere, anerkende og støtte pårørende til mennesker med demens.

Begge prismodtagere får en personlig pengepræmie på 10.000 kr. Derudover modtager vinderen af Medarbejderprisen desuden en præmie på 50.000 kr. til sin arbejdsplads til at videreudvikle det gode faglige og sociale fællesskab omkring arbejdet med demens.

Alle kan indstille til begge priser – lige meget om man er pårørende, selv har en demenssygdom, er kollega, leder, ven eller noget helt andet. Man kan ikke indstille sig selv, men man kan sagtens indstille den samme person eller det samme tilbud/aktivitet flere år i træk. Og man må gerne indstille samme person til begge priser. Indstillingen sker på www.demensprisen.dk.

Priserne overrækkes af social- og ældreminister Astrid Krag d. 10.-11. maj ved DemensDagene, der afholdes i Tivoli Congress Center og livestreames.

Hver fjerde flytter i plejebolig uden partneren

Ny Momentum-undersøgelse viser, at 27 procent af indflytterne i en plejebolig har en partner, der ikke flytter med. Det er især presset på grund af sygdomme som demens, der gør det nødvendigt, at den ene flytter i plejebolig, uden den anden følger med.

Analysen har set på 11.553 indflytninger i plejebolig i 84 kommuner i 2019, og heraf er det 3.093, der flytter ind, uden at partneren følger med. Den største andel af indflytterne – 68 procent – er enlige, mens par, der flytter sammen ind i plejeboligen, udgør 5 procent.

De mandlige indflyttere i plejeboliger har i højere grad end kvinderne en partner, der ikke flytter med. Det gælder 43 procent af mændene og kun 17 procent af de kvindelige indflyttere i plejeboliger.

Ifølge Momentums analyse er gennemsnitsalderen for indflyttere på plejehjem godt 80 år, når det gælder mænd og kvinder i parforhold, mens de enlige kvinder i gennemsnit er 85 år. De enlige mænd er i gennemsnit 81 år.

[Hele analysen kan læses på KLS hjemmeside](#)

Danske Ældreråd udskyder repræsentantskabsmøde 2021

Bestyrelsen har besluttet at udskyde Danske Ældreråds repræsentantskabsmøde til

onsdag den 16. juni 2021 kl. 11.00-16.30

på Odense Congress Center

Ørbækvej 350, 5220 Odense SØ

Repræsentantskabsmødet er tidligere udmeldt til den 10. maj 2021, men udskydes som følge af corona-situationen og de seneste meldinger i forhold til genåbning.

Udskydelsen betyder ikke, at flere kan deltage.

Som følge af udskydelsen gælder der nu følgende frister:

Forslag

Forslag til behandling på repræsentantskabsmødet sendes til sekretariatet ttl@danske-aeldreraad.dk senest onsdag den 5. maj 2021, jf. vedtægtens § 7, stk. 2.

Frist for indstilling af kandidater til formandsposten er ligeledes onsdag den 5. maj 2021.

Tilmelding

Frist for tilmelding til repræsentantskabsmødet er onsdag den 5. maj 2021 og sker via [Danske Ældreråds hjemmeside](#).

Allerede tilmeldte til årets repræsentantskabsmøde vil automatisk få overført deres tilmelding til den 16. juni 2021 og få besked herom direkte per mail. Det er muligt at ændre eller annullere tilmeldingen frem til fjorten dage før arrangementets afholdelse.

Materiale

Materiale til repræsentantskabsmødet sendes pr. mail til alle tilmeldte senest den 16. maj 2021 og lægges samtidig ud på Danske Ældreråds hjemmeside.

Tiltrædelse af ny bestyrelse

Udskydelsen af repræsentantskabsmødet betyder, at Danske Ældreråds nyvalgte bestyrelse først tiltræder umiddelbart efter repræsentantskabsmødet 16. juni 2021.

Arrangementskalender

Repræsentantskabsmøde den 16. juni 2021

Læs mere på [Arrangementer – Danske Ældreråd \(danske-aeldreraad.dk\)](https://danske-aeldreraad.dk)

**Jernbane Allé 54, 3. th.
2720 Vanløse**
Tlf. 3877 0160
info@danske-aeldreraad.dk
www.danske-aeldreraad.dk

**Nyhedsbrevet er udgivet af
DANSKE ÆLDRE RÅD**
ISSN: 1903-0509 (online)
Illustrationer: Pixabay og
Danske Ældreråd

Danske Ældreråd
Formand Mogens Rasmussen
Tlf. 2714 8090

Ansvarshavende:
Trine Toftgaard Lund

Redaktion:
Trine Toftgaard Lund
Morten Larsen

Sekretariatet:

Trine Toftgaard Lund
Sekretariatschef
ttl@danske-aeldreraad.dk
Tlf. 3877 0163

Marianne Lundsgaard
Seniorkonsulent
ml@danske-aeldreraad.dk
Tlf. 3877 0165

Lise Sørensen
Ældrepolitisk konsulent
ls@danske-aeldreraad.dk
Tlf. 3877 0168

Morten Larsen
Kommunikationskonsulent
mol@danske-aeldreraad.dk
Tlf. 3877 0162

Maj-Britt Lempel
Bogholder
mbl@danske-aeldreraad.dk
Tlf. 3877 0160

